

MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF

MICHAEL MALLIA

Seduta tat-2 ta' Ottubru, 2014

Appell Kriminali Numru. 587/2012

Appell Nru: 586/2012 MM

Appell Nru: 587/2012 MM

Il-Pulizija

(Supretendent Carmelo Bartolo)

vs.

Kenneth Camilleri

Il-Qorti,

Rat l-akkzuzi kontra l-imsemmi Kenneth Camilleri, detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 495378M talli:

1. F' Hal Qormi nhar it-3 ta' Jannar, 2006 għal habta tas-2.00 ta' filghodu, volontarjament ta in-nar lid-dar ta' Jesmond Aquilina, fil-kapaċita' uffiċjali tiegħu ta' sindku ta' Hal Qormi u l-membri tal-familja tiegħu, mahzen, ħanut, dar ta' abitazzjoni, bastiment, baċil jew bini ieħor, għarix jew xi lok ieħor, meta hemm gew kien hemm persuni, fil-waqt tal-ħruq.
2. Ġie akkuzat ukoll talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament ta in-nar lil materjal li jaqbad, li kien qiegħed b' mod li jista' jqabbad il-ħruq lil xi bini ieħor, għarix jew lok ieħor, fejn f'dak il-waqt kien hemm gewwa xi persuna.
3. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament ħassar, għamel ħsara, jew għarraq ħwejjeġ haddieħor, mobbli jew immobbli, u ċioe' d-dar ta' abitazzjoni ta' Jesmond Aquilina fil-kapaċita' uffiċjali tiegħu ta' sindku ta' Hal Qormi u l-membri tal-familja tiegħu, liema ħsara kienet iżjed minn ħames mitt lira Maltija u li saret għad-detriment tal-imsemmi Jesmond Aquilina u l-membri tal-familja tiegħu.
4. Talli wkoll f'dawn il-Gzejjer, nhar it-3 ta' Jannar 2006, għall-habta tas-6.45 ta' filghaxija uża xi network jew apparat ta' komunikazzjonijiet elettronici furnut minn impriza għal għan li ma jkunx dak li ġie furnut għalih, jew ittraskura milli josserva l-istruzzjonijiet li jkunu mahruġa minn impriza għall-użu kif imiss tan-network jew apparat ta' komunikazzjonijiet elettronici jew inkella użah b'xi mod mhux kif imiss.

Kopja Informali ta' Sentenza

5. L-appellat gie akkużat ukoll talli f'dawn il-Gzejjer, nhar it-3 ta' Jannar 2006 għall-ħabta tas-6.45 ta' filgħaxija, ingurja jew hedded jew għamel offiża fuq il-persuna ta' wiehed inkarigat skont il-Liġi minn servizz pubbliku u ċioe' Jesmond Aquilina fil-kapaċita' uffiċjali tiegħu ta' sindku ta' Ħal Qormi waqt li jkun għamel jew minħabba li jkun għamel dan is-servizz, jew bil-ħsieb li jbezzgħu jew li jinfluwixxi fuqu kontra l-Liġi fl-esekuzzjoni ta' dak is-servizz.
6. Finalment gie akkużat talli f'dawn il-Gzejjer, fl-istess data u ċirkostanzi, hedded serjament bil-mewt lil Jesmond Aquilina fil-kapaċita' tiegħu ta' sindku ta' Ħal Qormi u l-membri tal-familja tiegħu kollha.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, li nghatat fid-29 ta' Novembru, 2012 fejn wara li rat l-akkuzi miġjuba kontra l-appellat illiberat lill-imputat mir-reati addebitati lilu taħt il-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u ċioe' r-reati taħt l-Artikolu 317, 325. Illiberat ukoll mill-effetti tal-Artikoli 91.

Sabet htija taħt l-Artikolu 95(1) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta (l-Artikolu 339(e) assorbit fl-istess).

Sabet htija wkoll taħt l-Artikolu 35(1)(d) tal-Kapitolu 399 tal-Liġijiet ta' Malta u kkundannat lill-imputat għal multa €2,300.

Fliet l-atti processwali;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat.

Rat ir-rikors tal-appellant Kenneth Camilleri pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti nhar il-11 ta' Dicembru, 2012 fejn talab lil din il-Qorti, tirrifirma s-sentenza appellata billi tikkonferaha f'dik il-parti fejn huwa gie lliberat mir-reati lilu addebitati taht il-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, cioe` r-reati taht l-artikolu 317, 325 kif ukoll fejn gie liberat mill-effetti tal-artikolu 91 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll tikkonferma dik il-parti li gie misjub hati tar-reati kontemplati taht l-artikoli 95(1), 91 u 339(e) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u tagghom gie kkundannat ghal piena ta' prigunerija ta' sitt xhur sospizi ghal-sena (1), filwaqt li thassar u tikkancella dik il-parti fejn gie misjub hati tar-reat taht l-artikolu msemmi 35(1)(d) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta, u gie kkundannat ghal multa ta' €2,300 multa u minflok tilliberah minn tali imputazzjoni u piena.

Rat ir-rikors tal-Avukat Generali pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti nhar it-18 ta' Dicembru, 2012, ejn talab lil din il-Qorti Qorti tirrifirma s-sentenza imsemmija billi:

Tikkonfermaha fil-parti fejn sabet htija fl-appellat u cioe' taht l-Artikolu 95(1) tal-Kapitolu 9 kif ukoll taht l-Artikolu 35(1)(d) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta;

Tikkonfermaha fil-parti fejn illiberat lil appellat taht l-Artikolu 91;

Thassaraha u tirrevokaha fil-parti fejn illiberat lil appellat taht l-artikoli 317, 325 billi ssib htija u tinfliggi piena idonea skont il-ligi.

Rat l-aggravji tal-appellant Kenneth Camilleri:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-ewwel Qorti ghamlet applikazzjoni u interpretazzjoni inkompleta jew skorretta tal-Ligi meta sabet lil esponent hati tal-imputazzjonijiet migjuba taht l-artikolu 35(1)(d) tal-Kap 399 tal-Ligijiet ta' Malta u dan ghaliex l-elementi tar-reat kif kienet taqra d-dispozizzjoni tal-ligi relevanti fiz-zmien applikabbli ghall-kaz ma' rrizultawx mill-provi akkwiziti tul is-smiegh quddiem l-ewwel Qorti.

F' dan il-kuntest l-esponent ser jillimta ruhu billi jaghmel referenza ghad-decizjoni ta' din l-Onorabbli Qorti fil-gudikat fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Dr. Etienne Calleja*, fejn hemm espozizzjoni dettaljata tal-punti ta' dritt li jaghtu sostenn ghall-gravam tal-esponent hawn sollevat.

Rat l-aggravji tal-Avukat Generali:

Illi fil-5 ta' Dicembru 2012, l-esponent ircieva l-atti tal-kawza u hassu aggravat bihom in kwantu il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali ghamlet interpretazzjoni zballjata tal-fatti kif ukoll ghamlet zball procedurali li tali zball kien ta' pregudizzju ghall-prosekuzzjoni.

Illi l-esponent Avukat Ġenerali intavola dan l- appell a bazi ta' dak li jipprovdi l-artikolu 413 (1) (c) tal- Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi primarjament matul dawn il-proceduri l-Ewwel Qorti ghamlet zball bazilari ta' procedura. A fol. 606 tal-atti processwali fil-verbal datat 28/03/2012 il-Qorti ordnat "li jixhed l-imputat, minghajr dritt ta' kontroezami." Illi huwa minnu illi kien ilu stabbilit li ser jixhed l-imputat mill-25 ta' Frar 2011, madanakollu kien hemm diversi differimenti li saru fuq ordni tal-Qorti u wkoll fis-seduta ta' qabel u cioe' fit-8 ta' Frar 2012 il-Qorti f' verbal stqarret illi "Il-Qorti tigbed l-attenzjoni tal-ufficjal

Kopja Informali ta' Sentenza

Prosekutur li anke jekk jonqos li jidher għas-seduta li jmiss tisma' lill-imputat, li jieħu l-pedana darba biss." Bir-rispett kollu, billi il-Qorti għamlet dawn id-dikjarazzjonijiet u saħansitra stabbiliet data meta kellu jixhed l-imputat, ma jfissirx li kienet korretta meta ċaħdet lill-prosekuzzjoni minn dan id-dritt funadmantali li jimpingi fuq il-fair hearing.

Illi l-Artikolu 634 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta jstipula id-dritt tal-prosekuzzjoni li tagħmel kontro-eżami u dan "għalkemm dan il-kontro-eżami jkun jista' jgibu ħati tar-reat li għalih ikun imputat jew akkużat." Illi m'hemm ebda dispożizzjoni fil-liġi tagħna li tistipula illi l-kontro-eżami tal-imputat għandu jsir fl-istess gurnata illi jsirli l-eżami hlief "Meta x-xhud ikun minuri ta' taħt is-sittax-il sena, ix-xhud għandu jiġi eżaminat u kontro-eżaminat f'seduta waħda"¹.

Illi l-prosekuzzjoni għamlet anke talba² bil-miktub sabiex tingħanta iċ-ċans li tagħmel il-kontro-eżami lil appellat filwaqt li skużat ruhha mal-Onorabbli Qorti u tat ir-raġunijiet għaliex ma setgħetx tattendi għal dik is-seduta partikolari. Minkejja dan l-Ewwel Onorabbli Qorti baqgħet tippersisti u fit-2 t'April 2012 filwaqt li ċaħdet it-talba tal-prosekuzzjoni, wiegħbet erronjament illi "l-imputat jieħu l-pedana biss darba, a scelta tiegħu."

Illi għalhekk meta l-Ewwel Onorabbli Qorti fil-verbal surriferit stqarret illi l-imputat jieħu l-pedana darba biss, ċaħdet b'mod żbaljat lill-prosekuzzjoni minn dritt mogħti lilha mil-liġi kif ukoll kisret anke l-prinċipju bażiku tal-gustizzja naturali u ċioe' dak tal-equality of arms. Illi konsegwenza ta' dan l-iżball proċedurali, il-prosekuzzjoni ma kellhiex iċ-ċans tikkontrolla x-xhud principali u għalhekk ampjament saret vjolazzjoni tad-dritt ta' smiegħ xieraq. Minħabba dan inħoloq żbilanċ ċar bejn il-partijiet għaliex kieku sar dan il-kontro-eżami, li kien ser ikun

¹ Artikolu 391(3) tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

² Rikors tal-Kummissarju tal-Pulizija a fol.618 tal-atti.

Kopja Informali ta' Sentenza

inċisiv anke fuq fatti li fix-xhieda tal-imputat ma ssemwewx u anke seta' jimpingi anke fuq l-eżitu tas-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti li potenzjalment kien ikun wiehed differenti ferm għaliex l-Ewwel Qorti kienet tkun tista' taprezza aħjar il-provi prodotti quddiemha u anke kienet tkun tista' taprezza l-komportament tal-imputat fuq il-pedana tax-xhieda meta rinfaccjat b'verzjoni tal-fatti differenti minn dak li qal huwa stess. Illi fil-fehma tal-esponent f'dawn il-proċeduri seħh nuqqas serju tal-amministrazzjoni tal-gustizzja li caħhad lil prosekuzzjoni milli tressaq il-każ komplut tagħha sal-grad ta' prova rikjest mil-liġi.

Illi b'konsegwenza ta' dan in-nuqqas, l-Ewwel Qorti għamlet apprezzament żbaljat tal-provi prodottoti quddiemha u fl-umli fehma ta' l-esponent hija żbaljata meta ma sabitx htija fl-appellat taht l-artikoli 317 u 325 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Illi ċertament mill-assjem shih tal-provi prodotti mill-prosekuzzjoni gie stabbilit illi l-appellant kien involut f'dan il-każ.

Illi l-appellat jammetti l-involviment tiegħu mill-bidu nett. Fl-istqarrija li rrilaxxa volontarjament l-appellat fl-4 ta' Jannar 2006, huwa jistqarr illi fit-3 ta' Jannar 2006 mar jixtri linja tal-mobile proprju biex jagħmel it-telefonati anonimi u għamel dawn it-telefonati id-dar tas-sindku ta' Ħal Qormi. Meta ċempel lill-missier is-sindku qallu "Kuntenti issa? Ħadtu pjaċir b'li għamilnilkom?" "U dan m'hu xejn għidlu lil ibnek. Il-kbir għadu ġej". Dan huwa ikkonfermah fl-istqarrija kif ukoll fix-xhieda li ta huwa stess viva voce.

Huwa hawnhekk fejn jibda jidher illi Kenneth Camilleri b'xi mod kellu x'jaqsam mal-reati li gie akkuzat bihom. Bniedem illi ma kellu x'jaqsam xejn xi jċempel jagħmel sabiex jhedded lil xi hadd li ma jafx? Għaliex meta tkellem ma' missier is-sindku, kellmu fil-plural? Għaliex qallu "Kuntenti b'li GHAMILNILKOM? jekk huwa ma kienx involut? Wiehed isaqsu wkoll: Għandha mis-sewwa il-verzjoni illi l-

Kopja Informali ta' Sentenza

appellat ta, illi dan tant ried jgħin lill-ħabib tiegħu u għalhekk ċempel? U jekk iva għaliex xtara sim card apposta biex iċempel din id-darba biss u kif sar jaf li l-Pulizija qed ifittxuh rema il-linja?

Illi l-esponent jaċċenna għall-fatt ukoll li l-appellat dejjem ċaħad kategorikament illi huwa kien jaf lis-sindku ta' Ħal Qormi. Madanakollu mir-relazzjoni ta' Dr. Martin Bajada, jirrizulta illi jum qabel sehħu ir-reati sugġett tal-kawża odjerna, Toni McKay bagħat lill-appellat in-numru tad-dar tas-Sindku ta' Ħal Qormi. Wieħed allura mill-ewwel jistaqsi - X'uzu kellu dan in-numru fil-mobile tal-appellat? Dan juri biċ-ċar li kien hemm pjan t'azzjoni maħsub minn qabel bejn il-persuni involuti u għalhekk l-isjegazzjoni li ta l-appellat lill-Pulizija u lil Qorti ma tregix. Dan għaliex huwa kellu n-numru tad-dar tas-Sindku gurnata qabel sehħu r-reati, wara li sehħu r-reati l-appellat mar għand Toni McKay u dam jistennih sakemm sar jaf li gie arrestat u appena sar jaf dan huwa għamel il-famuża telefonata. Jidher biċ-ċar illi kollox kien maħsub minn qabel bejniet il-persuni involuti u allura t-telefonata saret għaliex huwa kien miftiehem ma' Toni McKay illi appena jigi arrestat fuq dawn ir-reati, iċempel lil familja tas-sindku sabiex jisvija l-investigazzjoni.

Illi huwa minnu wkoll illi kif jidher ċar mir-rinviju għall-gudizzju mibgħut mill-Avukat Ġenerali fil-15 ta' Settembru 2009, l-artikoli mahruġa fil-konfront tiegħu jittrataw ma' l-istess imputat bħala awtur tar-reati in deżamina. Illi minkejja dan l-Ewwel Qorti u dan skont l-artikolu 467(2)³ tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta setgħet tiddikjara l-akkużat ħati bħala kompliċi fir-reati aktar 'il fuq imsemmija. L-artikolu 467(2) jgħid is-segwent: "Meta ma jigix ippruvat li l-akkużat, jew xi wieħed millakkużati, kien l-awtur jew wieħed mill-awturi tar-reat migjub fl-att tal-akkuża, iżda jigi ippruvat li kien kompliċi jew li jkun ħati ta' kospirazzjoni għall-għemil ta' dak ir-reat, il-guri jista' jiddikjara l-akkużat ħati bħala kompliċi f'dak ir-reat jew ħati ta' kospirazzjoni għall-għemil ta' dak ir-reat; reciprokament, meta persuna tkun

Kopja Informali ta' Sentenza

akkużata, fl-att tal-akkuża, b'kompliċità f'reat il-ġuri jista' jiddikjara lil dik il-persuna hatja ta' kospirazzjoni għall-għemil ta' dak ir-reat jew hatja bħala l-awtur, jew wiehed mill-awturi, ta' dak ir-reat u jekk hija tkun akkużata b'kospirazzjoni għall-għemil ta' reat hija tista' tigi ddikjarata hatja bħala kompliċi f'dak ir-reat jew bħala awtur, jew wiehed mill-awturi, ta' dak ir-reat, ikkunsmat jew ittentat, jekk ikun hemm provi ta' dan:"

Kif jinqal fil-kawża Il-Pulizija vs Agius Carmelo et. ⁴ "Persuna li tigi akkużata quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bħala awtur ta' delitt, tista' tinstab minn dik il-qorti hatja sia ta' kompliċi f'dak id-delitt kif ukoll hatja biss ta' tentattiv ta' dak id-delitt. Din hija l-linja li dejjem hađu l-Qrati tagħna; u kienet tkun sitwazzjoni pjuttost stramba, jekk mhux addirittura assurda, li kieku filwaqt li fil-proċedura solenni tal-ġuri perusna li tkun akkużata bħala l-awtur ta' reat tista' tinstab hatja bħala kompliċi f'dak ir-reat jew hatja ta' tentattiv f'dak ir-reat, fil-proċedura essenzjalment sommarja quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tali possibilita' ma kienetx teżisti."

Illi minn dak aktar 'il fuq imsemmi jirrizulta kjarament illi l-appellat Kenneth Camilleri irrenda ruhu kompliċi fir-reati addebitati lilu. Illi kif jgħid Sir Anthony Mamo ⁵ rigward il-kompliċità "Now, the notion of participation in an offence implies that one and the same is the offence committed, the subjects responsible therefore are several and consequently, there must be fulfilled in respect of each of them, the conditions required to constitute the subject of an offence. The two or more persons concurring in the offence must be shown to have intended one and the same offence and have done something towards committing it."

⁴ Qorti tal-Appell Kriminali, Vincent De Gaetano, 24/05/2002

⁵ Lectures in Criminal Law Reprint 1986, fol. 124.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-common design u cioè' "the two or more persons concurring in the offence must be shown to have intended one and the same offence and have done something towards committing it "huwa ppruvat sal-grad rikjest mil-ligi, u allura lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni illi Kenneth Micallef a bazi tal-Artikolu 43(d) irrenda ruhu komplici billi "b'xi mod li jkun, xjentement, tkun ghenet jew assistiet lill-awtur tad-delitt fl-atti li bihom id-delitt ikun gie ppreparat jew ikkunsmat."

Ikkunsidrat:

B'dawn il-konsiderazzjonijiet il-Qorti qieghda tillimita l-gudizzju taghha ghal eccezzjoni preliminari mqajjma mill-appellant permezz tal-verbal tat-13 ta' Gunju 2013 fejn eccepixxa n-nullità tar-rikors tal-appell tal-Avukat Generali peress illi dana kien imsejjes interament fuq aggravju dwar digrieti interlokutorji li saru fit-8 ta' Frar 2012 segwit b'dak tat-28 ta' Marzu 2013. Peress li s-sentenza ma kinitx appellabbli jsegwi ukoll illi d-digrieti interlokutorji ma kinux appellabbli a tenur tal-artikolu 415(2) tal-Kap 9 u ghalhekk ir-rikors kien null.

Ikkunsidrat:

Jibda biex jinghad illi l-appellat ma ta l-ebda raguni il ghaliex is-sentenza ma kinitx appellabbli. L-ewwel Qorti fis-sentenza taghha tad-29 ta' Novembru 2012 idderimiet il-kwistjoni fuq il-meritu u tat is-sentenza taghha. Dan kien jaghti dritt lill-Avukat Generali illi jappella minnha permezz ta' dak provdu mill-artikolu 413(1)(c) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Ghalhekk l-appell tal-Avukat Generali kien imsejjes skont il-ligi fit-termini moghtija mil-ligi u ghalhekk ma hemm xejn proceduralment hazin fl-appell tal-Avukat Generali. Dan kien jintitolah illi jressaq

Kopja Informali ta' Sentenza

aggravji mid-digrieti interlokutorji fuq imsemmija peress illi dawn ma zammux il-kawza milli titmexxa 'l quddiem f'liema kaz allura jista' jsir appell minn dawk id-digrieti biss wara s-sentenza definittiva. L-artikolu 415(1) jghid, "L-appell minn digriet interlokutorju li ma jzommx il-kawza milli titmexxa 'l quddiem, jista' jsir biss wara s-sentenza definittiva, u flimkien mal-appell minn din is-sentenza." U dak huwa proprju li ghamel l-Avukat Generali; ghamel aggravju dwar id-digrieti interlokutorji, dak tat-8 ta' Frar 2012 u l-iehor tat-28 ta' Marzu 2013 u aggravju iehor dwar il-meritu.

Il-Qorti però tirrileva illi fit-talba konkluzjonali tieghu l-Avukat Generali ma talabx ghar-revoka ta' dawn id-digrieti izda biss ghar-riforma tas-sentenza appellata u cioé konferma fejn illiberat lill-appellat taht artikolu 91 u revoka fejn illiberat lill-appellat taht l-artikolu 317, 325 tal-Kodici Kriminali billi ssib htija u tinfliggi l-piena skont il-kaz. Il-Qorti hija marbuta ma' din it-talba li jfisser illi ghandha taghmel evalwazzjoni tal-provi kollha prodotti quddiem l-ewwel Qorti dwar il-mertu u tara jekk l-ewwel Qorti abbazi ta' dawn il-provi setghetx legalment u ragjonevolment tasal ghal dik il-konkluzjoni illi waslet ghaliha. Ma hemm xejn irregolari fir-rikors tal-appell tal-Avukat Generali u principalment fit-talba minnu maghmula u ghalhekk taqta' u tiddeciedi illi tichad din l-eccezzjoni preliminari tal-appellat u tordna l-prosegwiment tal-kawza bi smigh dwar il-meritu.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----